

La Veu de Tortosa

Setmanari Regionaliste

«VERGONYA ETERNA A AQUELLS QUE DESPRECIANT SON IDIOMA ALABAN LO DELS ALTRES». — Dante.

Supressió del Bisbat de Tortosa

Unim nostra humil protesta á la que han elevat ja als poders públichs tots aquells pobles amenassats de mort moral y material suprimintlos la categoria de caps de Bisbat.

Ja n' es arribada l' hora de no anar en contemplacions, hora es ja de que totes les classes y entitats de Tortosa, totes les personnes de recta conciencia les que se senten animades d' idees de justicia, dignitat y interés, les qu' aymen á sa patria, s' associen pera destorbar los plans desvallestadors dels que enganyen al poble ab idees d' una llibertat falsa, d' un progrés ensopit y d' una prosperitat tan embustera com les promeses de tota aqueixa tayfa burocrática que 'ns aniquila.

Lo projecte del govern no es solzament atentatori á la nostra historia antiga. Lo centralisme acaparador va mes enllá; vol acabar d' ensopirnos, vol conculcar los llegitims titols alegrats per la tradició de XIX sigles, desde 'ls primers sospirs de la iglesia fins avuy; vol que 'ns morissim de fam y d' anllor; vol..... suprimir, ab lo Bisbat, les poques corrents d' activitat que donen vida y honor al nostre poble.

¿Serém tan covarts, restarém impossibles devant d' aqueixa ponentada?.... ¡Deu ens guard dels pobles sense historia!

Treballém tots á una; l' hora es arribada. Cal no amilanarnos y demostrar, de totes les maneres y ab tots los procediments, que 'ls fills de Tortosa no estan disposats á consentir ni que 's fereixi sisquera lo mes delicat que posseix un poble, com es, son centre de vida religiosa, moral y económica sancionada

per la corren dels sigles y pel veredict de la mes sana opinió.

La Redacció.

Tortosa, Octubre 1902.

Ab molt de gust publiquém á continuació la enternidora salutació que 'ns transmés lo nostre benvolgut amich l' inspirat esculptor Sr. Barciela.

Tota ella, plena d' una sava patriótica, respira l'amor de la terra petita; tendra manifestació del que sab aymar les tradicions ab aquell goig inefable que batega en los cors dels pobles que no han perdut encara la seva personalitat. Per xo' l' Sr. Barciela, fill de Galicia, al nombrar á la patria se desfá ab les mes dolses paraules d' amor y gratitud:

Honor á Tortosa! Gloria á Querol!

¡Oh patria! Sagrado recinto que guardas cuanto nos es querido; encarnación de pasados recuerdos, de futuras aspiraciones..... ¿Quien podrá nombrarte sin respeto? ¿Quien podrá dejarte sin vertir llanto?....

Tu nos traes á la memoria con el pasado el recuerdo de la infancia: con el porvenir el de la vejez y la muerte; la muerte en tu seno, al lado de nuestros padres.

Existe tal compenetración entre nosotros; son tantos y de tal importancia los lazos que á ti nos unen, que el corazón se entremece, el alma se regocija, un sentimiento inexplicable, de intima satisfacción invade nuestro ser y las fibras de nuestro organismo se commueven ante el espectáculo que ofrecen rendir tributo de admiración, de maternal amor, al hijo ilustre que sabe grabar en el libro de su historia nuevas páginas brillantes; añadir á tu nombre nuevos timbres de gloria.

Dichoso el que esto realiza: feliz el que logra hacerse objeto de tu distinción. Yo le bendigo: le bendigo y le envídeo, si envídia puede llamarse á la noble aspiración de ceñir á tu frente inmarcesibles laureles; de conseguir para tí triunfos tan grandes como los conseguidos por Querol, por ese Fidias, ibero que siente revolotear en su alma todas las bellezas del arte, en cuyo prodigioso cerebro se revuelven en confuso tropel las informes siluetas de las nuevas creaciones con que seguirá enalteciéndote, en cuyo pecho tiene un altar tu nombre. Si; yo quisiera honrarte cual el; como el quisiera recibir tus maternales caricias. . . . .

¡Salve Ciudad de Tortosa! Hermosa perla engarzada á orillas del caudaloso Ebro; que alzas tu frente coronada de castillos y torres, testigos mudos de gigantescas hazañas realizadas por generaciones más fuertes que la presente; cuna de esclarecidos ingenios, severo archivo de savias leyes, ¡Salve!

Gloria á tí que entretejes coronas para los hijos que al honrarte, dan brillo á la desventurada patria española, nuestra madre común. Gloria á tí que cubres de rosas tus calles para recibirlas. Gloria á tí que al colmarles de agasajos les alientas á continuar luchando.

Mi alma está impresionada á causa de los hermosos espectáculos que presencie cuando ahí estuve para rendir á Querol (mi querido maestro) tributo de admiración, asistiendo al banquete con que tus hijos le agasajaban. Jamás olvidaré aquellas escenas commovedoras, verdaderos derrames de inefables ternuras; aquellos arranques de entusiasmo frenético que hacian se confundiesen en el espacio los vivas

ensordecedores á Querol y á la patria.

En aquellos momentos llanto de satisfacción asomó á mis ojos, porque con tu proceder trajisteme al pensamiento oh Tortosa, la idea de que el pueblo que se regocija con la gloria que aportan sus hijos, tiene dignidad, y al tenerla pue de aun luchar por su existencia.

Recibe, pues, querida ciudad, el testimonio de mi admiración; con el, mi más sincera enhorabuena, y si un dia piensas perpetuar en mármoles y bronces el recuerdo de Querol para ejemplo perdurable de futuras generaciones, acuédate que hay en España un artista humilde todavía, en el comienzo casi de su carrera, que á falta de inspiración propia para realizar una obra digna de perpetuar al gran escultor, la hallará en la admiración que por el siente; en el respetuoso cariño que le inspira; en la gratitud que le debe.

Y tu; maestro insigne, que llevas sobre la frente esa particular creadora que se llama genio y es sin duda un destello del Espíritu Divino: tu que prestaste á la escultura española el importante servicio de hacerla evolucionar en armonía con las corrientes modernas, para lo cual arrojaste del templo del arte con tu «Tradición» los falsos artistas cual en tiempos pasados arrojó Cristo del de Jerusalén los infames mercaderes que lo profanaban: tu que echaste por tierra sus insulzas estatacas donde no lucía un destello de inspiración, vive prevenido: jamás te perdonarán haberles arrancado el laurel con que injustamente se engalanaban.

No podrán ver tus triunfos sin sentir en el pecho la baba ponzoñosa de la envidia: han de

procurar obscurecer el brillo de tu gloria. ¿Lograrán su objeto? Jamás si desprecias sus insultos y continuas alta la frente con la vista fija en el rumbo de immortalidad que el dedo de Dios te traza: si persigues como único fin conquistar laureles para honrar la patria: si escribes como lema en tu bandera estas dos sublimes palabras. ¡Patria y Gloria!

J. M. Barciela.

28 Septiembre de 1902.

La supressió dels Bisbats

De nostre volent confrare *La Sembra* de Tarrasa, copiem ab molt de gust la següent protesta que ve á posar mes de relleu lo llas de germanor qu' existeix entre 'ls fills de Catalunya.

PROTESTA. — Ab la mateixa frescura ab que trasladaria la residencia d' una *Subalterna de Hacienda* ó una *Zona de reclutamiento*, 'l govern s' ha proposat trasladar á Barcelona l' Arquebisbat de Tarragona; y no se limitan á n' això sos desatentats propòsits; vol ademés suprimir á Catalunya 'ls bisbats de Vich, Seu d' Urgell y Tortosa.

Evidentment de lo que 's tracta per lo que toca á Tarragona es de crear antagonismes entre aquesta antiquíssima ciutat y Barcelona. La política eterna del centralisme: dividir per vèncer. Afortunament Barcelona ha sigut la primera en protestar del honor que 'l Gobern vol ferli despullant à Tarragona d' una capitalitat religiosa que 's remonta al primer sige del Cristianisme y que, per lo tan, no ,s deu al favor de cap Sagasta espanyol.

No es menos evident lo que 's propone conseguir ab la supresió dels bisbats de Vich, Seu de Urgell y Tortosa. Recent es lo fet del restabliment del bisbat de Solsona que estava avants agregat al de Vich; se restabli à condició de que Solsona 'l paguás y á n' això 's tira per lo tocant als bisbats amenassats de supressió, com si Catalunya no contribuís suficientement al Estat pera que atengui y sostingui un servei tan trascendental com lo que està encomanat als Bisbats.

A la protesta que per tot arreu han alsat aquests plans del Gobern, *La Sembra* hi uneix la seva més enèrgica, y

ofereix cooperar á la mida de son esfors á tot quan en defensa de son dret tractin de fer las regions germanas amenassadas de ditas supressions.

El desafío devant de las lleys

El Fiscal de S. M., com á representant del Rey devant dels Tribunals de Justicia, com á guardador del cumpliment de las lleys, y portaveu de la societat y de la vindicta pública, es una de les més altas personalitats del Govern constitucional d' España.

Fa uns quans días, al llegarse la Memoria anyal d' obertura dels tribunals, el Fiscal de S. M. s' ocupava en sos discursos del desafío y tractava la qüestió en la forma que literalment transcrivím:

«Mas á pesar que el legislador ha seguido en esta parte, al parecer, el mejor sistema, los dueños disfrutan entre nosotros el privilegio de la impunidad, aun cuando de ellos y de su resultado se da noticia detallada en la Prensa. Contra esa impunidad de que todos subyugados por una falsa opinión, son auxiliares y coadyuvantes, protestan los hombres pensadores; pero con más razón han de protestar los hombres de ley, que tocan más de cerca los contrastes y las desigualdades á que conduce esa benignidad mal entendida de la opinión con los duelistas, porque no hay que dudarlo, paliéss como se quiera, y aun cuando á tales lances llamados de honor se les atribuya carácter viril y caballeresco, y por más que la presencia de padrinos y la fiel observancia de condiciones con arreglo á una norma de autoridad consuetudinaria, sirvan como de velo que cubre lo que hay en el uso de pernicioso y reprobable, el duelo es, por su propia índole, un doble crimen, pues participa de homicidio y suicidio, haciéndole más execrable la calculada frialdad con que se lleva á cabo.»

Y al estudiar els medis pera evitar desafios, diu:

«La acció de la justicia, ejercida sin flaquezas ni decaimientos, es de un efecto indudable y de un resultado seguro.

La experiencia acredita que el que no teme exponer su pecho al arma de un contrario se aterra y anonada ante la idea,

de un procesamiento y del deshonor que lleva consigo el presidio. Lo que hace falta es que las leyes se cumplan, pues en su cumplimiento está el secreto de la abolición de una costumbre que toma su savia en tradiciones y prácticas de injustificada tolerancia.»

Se fundava el senyor Ruiz Vallarino pera sostenir aquestas teorías en els articles del Códich Penal que está vigent (encara que no ho sembli) pera tots els espanyols.

L' article 439 de dit Códich, diu: «La autoridad que tuviere noticia de estarse concertando un duelo, procederá á la detención del provocador y á la del retado si éste hubiese aceptado el desafío, y no los pondrá en libertad hasta que den palabra de honor de desistir de su propósito.

El que faltando deslealmente á su palabra provocarse de nuevo á su adversario, será castigado con las penas de inhabilitación temporal absoluta para cargos públicos y confinamiento.

En que aceptare el duelo, en el mismo caso, será castigado con la de destierro».

Y el 440: «El que matare en duelo á su adversario, será castigado con la pena de prisión

Si le causare lesiones señaladas en el núm. 1.º del art. 431, con la de prisión correccional en sus grados medio y máximo.

En cualquier otro caso se impondrá á los combatientes la pena de arresto mayor, aunque no resultén lesiones.»

Suposém que 'ls representants de Sa Magestat á Catalunya, estarán d' acort en aquest punt ab els representants legals y constitucionals del Rey d' Espanya, ab els que están encarragats de vetllar pel cumpliment de les lleys y son portaveu de la societat y de la vindicta pública.

Suposem que aquestas autoritats, gelosas del cumpliment de sos devers, perseguirán als qui delinqueixin.

J. B.

Festas de la Mercé á Barcelona

LA CAVALCADA.

Abans de sortir.

A quarts de set del vespre era ja numerosíssima la gentada estacionada de llarch á llarch de la Granvia,

desde l' Universitat fins al indret del Escorxador, hont s' organisava la comitiva.

Molts cotxes y automòvils anavan Granvia amunt y avall cercant un llóch apropiós pera que poguessin veure la cavalcada el que 's montaven.

El públich que s' aixamava als passeigs protestava contra 'ls carruatges eis quals acabavan per agafar els passos laterals.

L' animació era extraordinaria y el bullici aixordador.

A l' hora anunciuada pera la sortida encara no se 'n veyan altres senyals que algunas carrozas que, á las foscas, hi havia estacionadas al mitg del passeig, esperant agregarse després ab las altres.

Entre ditas carrozas hi havia la del Foment, la del Niu Guerrer la de la Societat de panificació y ia del Atis del Mono.

A las vuit del vespre, la gernació cubria materialment la Granvia d' ample á ample y de llarch á llarch desde la Universitat fins al antich terme de Sans.

L' aglomeració de gent y carruatges tenia un aspecte dol tot imponent. La cridoria era immensa y las empentes marejadoras.

A las vorades del passeigs s' hi veyan numerosíssimas personas assegudes á terra, apilades gairebé les unes sobre las altres.

De mica en mica anava cundint arreu la impaciència.

Totòm esperava sentir el primer acort de música ó oír la primera flama que anunciés la sortida de la cavalcada.

Las primeras senyals.

Per últim, prop de las nou, varen apareixer al indret del café conegut per «La Pansa», que estava esplendidament iluminat, las flamas d' algunes atxes y teyeras.

Del públich imdacentat va sortir un inmens sopir de desfogament.

Ben aviat l' aire va omplirse d' espinguets de trompetas y clarins, acompañats de só de tabals y varen avensar obrintse carrer ab grans treballs entre la gentada, uns quants municipals de cavall acompañats de bomber ab atxes y seguits d' alguns heralds que acompañaven el penó de Barcelona.

Surt la cavalcada.—L' edat de pedra.—Organisació.

Ben aviat varen compareixen la trentena d' homes representant els temps prehistòrichs. Anaven vestits de pells y ostentaven embullades cabelleras. Alguns d' ells portaven fogalls pera l' iluminació dels altres, que avensavan armats de armes toscas y sonants corns marins de gran tamany.

L' organisació de la cavalcadas degut á la importància y número de carrozas, comparsas y grups, se feya ab gran dificultat, degut á haver aparegut á darrera hora en alguns carros certs inconvenients ab que no havien comptat els encarragats de montarlos.

Això feya que la comitiva se vegés trencada algún cop, lo qual no era obstacle pera que la organisació se

fés ab el mes complert ordre, obeint maquinàlment totas las colias las senyals de les trompetes dels bombers, que eran els encarregats de transmetre las ordres d'aturarse ó d'avansar.

L'edad antiga—Els cartaginesos

Darrera la comparansa representant l'edad de pedra, seguian nombrosos guerrers cartaginesos, acompanyant diferents elefants, entre 'ls que n' hi havia un de guerra montat per arquers y dos de càrrega ab anforas, utensilis y queviures. Darrera aquests ne seguia un altre engalanat ab gran riqueza y portant al demunt un baldequí tapat per vistosa pell de tigre y sota 'l qual hi anava assegut Aníbal.

Amícar Barca montava en las mateixas condicions un dels altres elefants.

La colla representant al Cartaginesos era molt numerosa, donchs, ade més dels molts guerrer y del sirvents ab colossals vanos, hi anava més d'una vintena d'accompanyants ab anforas.

Els Romans

Després d'un centurió ab l'estandard de Roma, seguia un carro duent al cim al figura de la lloba que, segons la llegenda, va alimentar a Romulus y Remus.

Tot seguit venia la catapulta ó ballisteguardava per guerrers, avansant al seu darrera el carro de Bacus, cobert d'una verda pampolada entre la que penjaven numerosos raims. En aquest carro s'hi veian grandiosas ànforas.

Compretavan la època romana, diferents lliberes ab damas romanas à dintre, portadas per esclaus, aixís com la del capdill Scipiò, qui al notar que la tela de sota, à cada paz dels esclaus, donava una vatzegada, va agafar por y va saltar tot temprat, tornantse a enfillar després de recobrada la serenitat.

Edat mitjana

Quatre cavallers montant cavalls alrics gualdrapas, anunciaven l'entrada a la edat mitja, espléndidament representada per diferents comparsas y entre elles la forma per un centenar d'almugavers. La majoria d'aquests pertanyien a las collas de Xiquets de Valls, vingudas ab motiu de las festas y feyan arricats exercicis al só de las gralles.

També formava part de l'edat mitjana la notabilissima comparsa del Castells de Santa Florentina de Canet de Mar, que tant èxit va tenir ab matiu del concurs de gegants.

A demés hi havia l'emperador Carlemany, avansant sota talem y acompañat de nombrosos seguici de cavallers; una carabela catalana.

Algunes de las comparsas y carrosses pertanyents a l'edat mitjana, no varen venir fins després, treyent la mena ce monotonia produïda pels nombrosos y rics carros d'industria y de diferents societats que seguian darrera, mostrant tots enlluernadora iluminació de gas acetilé y electricitat.

El drach de «La Veu»

Anava precedit de cavallers vistosa

y ricament habillats, entre 'ls que resaltava en gran manera un guerrer, armat de punta en blanch y lluint un airosissim casco, igual al que usava l'alt Rey en Jaume'l Conquistador.

Entre aquest guerrer y al drach hi anava una airosa portantina dintre la que s'hi veia una hermosa donzella, representant la que'l cavaller havia deslliurat de las urspas del monstre.

Aquet, com ja varém dir, midava 35 metres de llargada y dos d'alsada, cobrint un gran espai de terreny y semblava volerse empassar el mon ab la seva descomunal boca, de la que n'eixian espategadoras espurnas. Els ulls de la bestia, llenys potents raigs de claror y moventse esgarrifosament, produïan un efecte sugestiu y altament original.

Al veure al monstre y al oirir al cavaller que'l menava, aixís com la donzella deslliurada, la gent se feya interessants comentaris sobre'l simbolisme de la comparsa, que anava precedida de dues airosas tarjas ab el títol del nostre diari y illuminada per intensos llums d'acetilé y lámparas elèctriques, que barrejaven la seva claror de variades tintes; ab la que eixia dels ulls y de la boca del drach, aixís com de la seves volejadors y colossals alas y de las escamas que se li veian de cap a cap de la pell.

Un gran número d'empleats de *La Veu de Catalunya* y d'accompanyants, lluint tots l'airosa barretina vermella, llenys al públic centenars d'exemplars del nostre diari reproduïts en miniatura, que eran molts cops arrebatats de mans dels repartidors.

Durant tot el curs, la majoria dels espectadors apilotats a banda y banda de las espayosas vías per hont va passar la cavalcada, saludaven lanosta comitiva ab sorollosos picaments de mans y altres demostracions d'entusiasme y simpatia.

Carrosses

Entre las que figuraven a la cavalcada ne hi havian moltes que cridan l'atenció per la seva esplendidesa, anant la majoria iluminades ab gran profusió de bombetas elèctriques.

Es materialment impossible descriurelas una per una, encara que sigui molt per sobre.

No obstant, cal fer constar entre las que més cridan l'atenció eran las següents:

La del Rom Montfort, figurant una muntanya ab un castell al cim, com a simbol del apellido que dona nom a dit producte.

La de la societat de panificació, en la que hi figura un molí, una sinia ab agua veritable, un forn ab la corresponent xemaneya y la deessa Ceres duent una garba de blat.

La del Niu Guerrer (quina descripció ja varem publicar), illuminada per moltes bombetas elèctriques y llum d'acetilé.

La del Club de Regatas, figurant una gran embarcació, ab numeroses bombetas elèctriques potents reflectors y aixordadoras sirenes. Ab el tronoll de la carrossa, varen trencarse ja a la sortida moltes de las bombetas que penjaven de pals y cordas a tall de garlandas de llum.

La de la destileria Sant Jordi, pintoresca y vistosament illuminada.

La de la Associació cooperativa d'amis fondistes, que duya en lloc molt visible el lema «A taula y al llit al primer crit» y quins motius ornamentals els constituïan objectes de menjar y beure.

La del Xampany Mercier, que era tirada per llargues corruas de bous y representava simbòlicament el producte de la casa, per medi d'una gran ampolla de xampany, darrera la qual s'hi veian copas de diferents formes de las estilades pera'l xampany. Aquestes carrosses anava voltada d'accompanyants duent també colossals copas. Tot darrera hi anava una banda militar.

La de *Cu-Cut!* La constituia un carromato materialment atestat de fardos, caixas botas, etc., etc. El carreter que menava'l carro, duya a la mà la consabuda paperina a tall de fanal ab que solen substituir molts carreteres el llum reglamentari. Al centre del carro y sobressortint dels demés bultos, s'hi veia una gran caixa ab escanyents inscripcions y quina s'axecava de tant en tant pera donar pas al nano de *Cu-cut!* que saluivava a dreta y esquerra fent reverencies al public que'l rebia ab gran animació y sonoras rialles.

Darrera la carrossa de *Cu-cut!* que va se molt aplaudida, constituint, per dirho aixís, el número cómich del programa, hi anavan alguns bombers ab una bomba de vapor seguits de la carrossa del Institut Agrícola Català de Sant Isidro, de composició airosa y rich aspecte.

Sota una mena de dosser y al davant del trono en que anava la matrona representant l'Agricultura, s'hi veia bon número de nens y nenes ab diferentes einas de pages.

La esmentada carrossa es de las que vā cridar mes l'atenció, mereixent figurar al seu costat la de la Lliga de Defensa Industrial Comercial, en la que s'hi veian atributs del comers y la industria, aixís com un lletrero amb l'inscripció: «Cambis, contribucions, consums, impostos», que son els objectes sobre que ha d'exercir la Lliga la seva influencia en defensa dels interessos d'industrials y comerciants.

Entre las demés carrosses dignas d'esment, deuen citarse:

La del Anís del Mono, en la que hi figuraven numerosas garrafes, ampollas, etcétera etcétera; aixís com las medallas guanyades per la casa y una cenefa formada pels cartells anunciadors originals d'en Casas.

La del «Círculo de la Unión Mercantil», ab simbols del Treball, l'Industria y el Comers, representats per un rusch, varis pessas de maquinaria y el casco alat de Mercuri.

Aquesta carrossa anava espléndidament aclarida per potents focos de llum Drumont, sent la seva construcció molt elegant y airosa.

La del gremi de Confiters, d'un aire molt original, la de la Carniceria del Sige XX, engalanada ab forsa gust, y altres moltes las quals han sigut ja descritas en aquestes columnas, com per exemple la del Foment, que era una de las més grossas y sobresortintes.

NOTICIES

Victima de llarga malaltia ha mort a nostra ciutat lo nostre estimat amic D. Antoni Ballestar, Mestre superior d'una escola elemental d'aquesta població.

Lo Sr. Ballestar possechia una vastíssima il·lustració; havia publicat varies obres y guanyat en sa primera oposició la escola qu'ha dirigit 19 anys.

Les simpaties de tan maluguanyat amic nostre se posaren de relleu al acte del enterro, que resultà molt lluït. Les glasses les portaven distingits còmprofessors y ademés del del de la família, hi anava una comissió del Excm. Ajuntament presidida pel Sr. Alcalde accidental.

Rebis' afligida viuda y demés familia lo testimoni del nostre mes sentiment condol.—A. C. S.

Les parets dels claustres de nostra Seu y del antic Palau, que no fagueren semblaven acabades de sortir de la botiga ab aquelles ratlles negres y aquell fondo vermellensch, tornen ja a ésser, gracies a Déu y a les persones de bon gust, les mateixes que tants segles endarrera foren bastides pels nostres avis y admirades per tortosins y forasters.

L'Excm. Capitol Catedral que no ha parat fins a veure a dites parets lo caràcter antic que 'ls hi pertocava, mereix de tots los aymants del art y de les tradicions un aplauso com li enviem nosaltres de tot cor.

Segons ens manifestà l'Sr. Alcalde y després ho hem vist confirmat en los diaris, lo Consell del Banch d'Espanya ha aprobat la plantilla dels empleats qu'han de regentar la Sucursal que s'ha d'establir a nostra ciutat.

Doném la enhorabona a Tortosa y al pobles de la comarca.

Ha sortit cap a Gandia l'Excm. Sr. Bisbe de la Diòcesis.

Li desitjém bon viatge.

Lo dijous anaren a Tarragona a examinar-se d'ingrés los alumnes qu'han de cursar lo primer any en lo Collegi de San Lluís d'aquesta ciutat.

Agrahim coralment a En Ferrán de Querol y de Bofarull l'envio de sa darrera obra *Clichés* y la sentida dedicatoria que 'ns endressa.

Hem fullejat l'exemplar y essentnos molt simpàtiques les escenes qu'hem llegides, prometèm llegirlo ab fè y ocuparnos un' altre dia de tan aixecida obra.

Lo Sr. Moret ha acabat això de la descentralització (!!) ó siga la nova llei municipal.

San Antoni! Santa Llúcia! San March...

Tortosa. Imp. FOQUET, P. Hospital.

MORESO

Gran botiga de calsat
de totas classes

SABATES Y BOTINES D' IVERN

Confecció esmerada pera les que tenen los peus delicats.

Casa fundada l' any 1866.

PREUS FIXOS   **VENTES AL CONTAT.**

PLASSA DE LA SEU Y ARCH DEL ROMEU
TORTOSA

Llibreria fundada l' sige XVIII

Francesch Mestre
TORTOSA

PUBLICACIONS CATALANES:

Obres de Mossen Jascinto Verdaguer

» Tomàs A. Rigualt

La Santa Missa—llatí y catalá—pasta 1 peseta

Lo catalá devot—nou devocionari—pasta 1 peseta

Los set diumenges de San Joseph—pasta 1 peseta

» » » rústica 0'50 peseta

Doctrina cristiana—cartonet—0'50 peseta

DEPOSIT DE PAPERS, CROMOS Y ESTAMPES

INCREDIBLE VERITA

Unica y veritable occasió para gastar los quartos com cal en regalos d' im, ornacions, quin valor supera sempre el seu cos Objectes d' or de ley garantitzat (18 quilats) y enlluernadors brillants, qui miament perfectes, de n' és valua, per son constant esplend y llampic-a, que 'ls verdaders. Descomposició de llum, llimpiesa, lapidació perfecta, imita i ma'avilosa.

5.000 pesetas

á qui distingixi aquests brillants Alaska dels llegítims. Gran Premi en la Exposició de Paris
Anell pera home, or brillant 50 pesas.
» » brillant molt gros 100 »
Agulla pera home. 25 »
» » » » 50 »
Anell pera senyora ó senyoret-a. 25 »
Arracades (parell) pera senyoret-a. 25 »
Arracades (parell) pera senyora. 50 »
Arracades (parell) pera senyora brillant molt gros 100 »
Arracades (parell) pera noyas (verdader regalo) 25 »
Medallons oro de ley, en la efigie de la Puríssima, esmalte de Florencia, y brillant Am: Alaska 100 »
S' envian per correu franc de tot gasto, en caixetas certificadas y declaradas mercancies, pera tota Espanya i Illes.
No se servirà cap pedido que no siga antes convengut el pago.
Pera la mida de les anells basta pendrer en un fil la grosaria del dit.
No s' fan desquesitos; no s' donen representacions ni s' envien mostras, Gratis y Franch el Catàleg ilustrat.
Al comprador que no estiga conforme ab la mercancia si li tornaran los quartos totseguit.
Dirigir-se al representant general y únic de la Societat d' Or y Brillants.
Am: Alaska, G. A. Buyas, Corso Romano 104 y 105, Milán. (Italia)

Academia de Francés

Al carré Mayjó de Santiago, 8, (Remolins) hi ha obert desde el primé del actual un colegi de Francés pera señoresses dirigit per la ilustrada Profesora Ml. Caroline Ciel, Ex alumna de uns del principals centros de ensenanza de Paris.

A neste Colegi trobaran les alumnes una ensenanza sólida de francés, tan teòrica com en la pràctica.

Una professora á petició de les famílies que ho desitgen se traslladará á domicili.

Pera mes informes dirijir-se al dit Colegi, carré de Santiago, 8 (Remolins); desde les nou del matí, hasta les set de la tarda.

COMADRONA

S' ha traslladat al carré de S. Antoni 1 y Vall 2, la intelligent madrina, doanya Maria Adela Vilal, la que té l' honor de participar-ho á sa clientela y al public en general.

S. Antoni 1 y Vall 2—Tortosa.

ARTHUR MESTRE

Gran surtit de Petaques, Paragües, Pipes, Parasol, Bastons, Colls, Punys, Mitjes, Mitjons, Juguetes, Puntilles, Brodats, Perfumeria, Acordeons, Objectes pera regalos, y tota classe d' articles pera barbers.

GRAN SURTIT DE QUARTINES JAPONESSES EN CARTO: E TOTES MIDES Y VENTALLS DE TOTES CLASES, CÓRBATES, QUINCALLA, GUANTS, etc
Carrés d' En Carbó 11 y 13 y Pescadors 1. TORTOSA.

A. OLIVERES

METJE

Ex-alumne del Hospital de Paris.

Ex-ajudan de la Clínica de malalties dels ulls del Dr Galezowski

CONSULTA DE MÀ

Passej Franquet, Pral.

TORTOSA

Drogueria Perfumeria

ULTRAMARINS COMESTIBLES Y COLOMADO

Vda. de F. Canivell y Sala

Angel, 6 y 8.—TORTOSA

Complet surtit en

Pastes pera sopa llegítimes de Mallorca.

Conserves de totes classes

Abadeijo 1.ª, coa foradada

Manteques

Formatges

Embutits

Fiambres

* Sucres

Cafés

Cacaus

Thés

Chocolates

Bombons

Galletes y biscuits

Aixarops y horchates

* Articles fotografichs

Productes químichs

Aigües minerals

Especifichs nacionals y estrangers

Colors y barnisos

Broches y pinsells

Barnis mineral

Carburo de calci

Petróleo refinat

Esplosius, meches y perdigons

Abonos

Sofres

Sulfat de coure

Llavós

Vins de taula, generosos y champans

Licors del pays y extrangers